

N:o 20.

Af Herr **Ekström**: Om ändring i gällande föreskrifter rörande den bevillning, som bör erläggas af utländske eller andre här i riket ej mantalsskrifne handlande och handelsexpediter.

Uti den vid 1840—1841 årens riksdag beslutade bevillningsförordning stadgades en särskild bevillningsavgift för utlänningar, som resa omkring i landet och utbjuda eller sluta handel om utländska varor, hvilken avgift skulle i gränssorten, der passet påteknades eller nytt respass erhöles, erläggas med 50 riksdaler banko för en tid af tre månader och med enahanda belopp för hvarje månad, som handeln fortsattes utöfver de första tre månaderna; och borde ifrågavarande avgift vid ankomsten behörigen nedsättas för den tid den resande uppgåfve sig vilja i riket qvarstanna, emot rättighet att af den nedsätta avgiften vid utresa återbekomma hvad efter stadgad beräkningsgrund kunde vara för mycket erlagdt.

Vid 1851 års riksdag höjdes omförmälde avgift för de första tre månaderna till 75 riksdaler banko, men nedsattes för hvarje följande månad till 25 riksdaler banko.

Vid 1854 års riksdag beslöt borgareståndet, att avgiften skulle alldeles upphöra; men detta beslut biträdtes icke af de öfriga riksständén, hvilka ansågo avgiften böra bibehållas; dock nedsattes densamma till 37 riksdaler 24 skilling banko för de första tre månaderna och till 12 riksdaler 24 skilling banko för hvarje månad utöfver denna tid.

Vid riksdagen åren 1856—1858 jemkades avgiftens belopp till öfverensstämmelse med decimalsystemet och bestämdes att skola erläggas med 50 riksdaler riksmünt för de första tre månaderna samt 20 riksdaler för hvarje månad derutöfver.

Vid riksdagen åren 1859—1860 beslöts, uppå Bevillnings-Utskottets förslag, att ifrågavarande avgift skulle höjas till dubbla beloppet, »enär det

vore en känd sak att på detta sätt särdeles betydliga och vinstgifvande affärer bedrefvos.»

Vid påföljande riksdag gjorde sig en helt annan åsigt gällande hos Bevillnings-Utskottet, som, under återopande deraf, att stadgandet, tillämpadt på utländingar, hvilka ankomma hit till riket för inledande af handelsförbindelser eller afslutande af redan påbörjade affärer, vore otillbörligt, såsom försvårande den fria samfärdseln emellan nationerna samt för öfrigt till sin beskaffenhet försåtligt och inquisitoriskt sedan passförfattningarne dåmera blifvit upphäfd, äfvensom att stadgandet förutsatte omständliga och invecklade kontroller, utan att medföra någon egentlig inkomst för statsverket, tillstyrkte att den särskilda bevillningen af utländske handlande och handelsexpediter skulle upphöra att vidare utgå, samt hela § 16 från stadgan uteslutas. Vid behandlingen af detta Utskottets förslag blef detsamma godkänt af Preste- och Borgarestånden, men förkastadt af Adeln och Bondeståndet, hvarefter vid omröstning emellan de olika meningarne beslöts, att afgiften skulle oförändrad bibehållas med 100 kronor för tre månader och 40 kronor för hvarje månad, som handeln utöfver nämnde tid utöfvas.

Enahanda stadgande återfinnes i nu gällande bevillningsförordning, dock med utsträckning till i utlandet bosatte, här i riket icke mantals- och skattskrifne svenske undersåtar, hvilka resa omkring i landet och drifva sådan handel, som i stadgandet omförmäles; hvarjemte, beträffande ansvar för den, som utan att hafva föreskrifven afgift behörigen erlagt, beträdes med att bjuda ut eller sluta handel om utländska varor, förordnats att förbrytelse häremot skall umgäldas med böter från och med 100 till och med 500 kronor; börande slika förbrytelser upptagas af poliskammare, der sådan finnes, men eljest af allmän domstol.

Erfarenheten har emellertid ådagalagt, hurusom svårighet möter att göra dessa bestämmelser gällande emot dem, som söka undandra sig erläggandet af berörde afgifter. Det har nemligen inträffat, att utländsk handelsresande, som ankommit till stad för upptagande af order å viner eller konjak, blifvit beträdd med att icke hafva erlagt stadgad afgift; och då i följd häraf stämning till stadsdomstolen å honom uttagits, har denna stämning icke kunnat delgifvas, emedan den stämde redan begifvit sig från orten. Sådana fall förekomma icke sällan och synas påkalla åtgärder från lagstiftningens sida.

På sätt Bevillnings-Utskottet vid 1862—1863 årens riksdag anmärkte, synes bibehållandet af ifrågavarande stadgande icke vidare vara lämpligt, sedan passtvänet numera upphört och i följd deraf kontrollen å stadgandets efterlefnad väsentligen försvårats; men då upphäfvandet af berörda stadgande möjligen skulle leda dertill, att landet i ännu högre grad, än redan är för-

hållandet, öfversvämmas af utländske handelsresande, torde en sådan åtgärd icke skäligen böra ifrågasättas.

För att likväl, åtminstone i någon mån, bereda ökad kraft åt omfördälda stadgande äfvensom förenkling i afseende å kontrollen å efterlefnaden deraf, får jag härmed vördsamt föreslå,

att, i öfverensstämmelse med danska lagstiftningen i ämnet, den afgift, som i egenskap af bevillning, bör af utländske eller andre här i riket icke mantalsskrifne handlande och handelsexpediter erläggas, må bestämmas att utgå med ett för helt år beräknadt belopp, att på en gång vid ankomsten till riket erläggas, med exempelvis 150 kronor, dock att, der den resande besörjer uppdrag för flera handelshus' eller fabrikanter räkning, afgiften skall utgå med hälften derutöfver för hvarje särskildt handelshus eller fabrikant.

Stockholm den 25 Januari 1881.

C. Ekström.